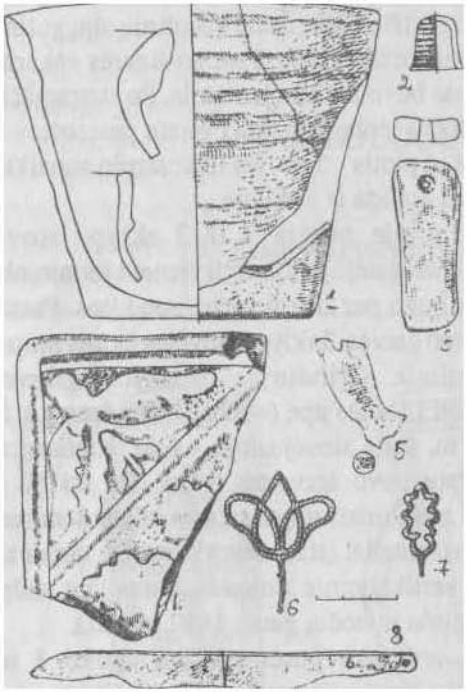

Rusnės bažnyčios radiniai
3-akmenynis galąstuvėlis
5-balto molio pypkės galvutė
2-geležinis antpirštis
8-geležinis peilis
6-7-rūbų ir karsto papuošimai
1-puodo fragmentas
4-puodyninio koklio šukė

konstrukcijos tvoros fragmentai aptikti 3 sklype.

Pirminis užstatymas atidengtas 2,0 m gylyje ir iš dalies apėmė 3 ir 4 sklypus. Tai stulpinis konstrukcijos pastatas iš 6 iki 50 cm skersmens ąžuolinių stulpų, kurių šonuose yra grioveliai lentoms įstatyti. Jo dydis 8x4,5 m, orientuojant šonu į Tomo g., 4,5 m atstumu nuo jos. Prie jo, į gatvės puse., buvo 2,5x3,5 m dydžio priestatas.

Visuose užstatymo horizontuose surinkta buitinės keramikos, plokščiųjų ir puodyninių koklių fragmentų, metalo, medžio, odos ir stikle dirbinių dalių. Iš jų tarpo išskirtinas XVI a. pirmosios pusės sluoksnyje aptiktas geležinis ornamentuotas kirvis (pav.). Jo šonai dengti bronza.

Raimondas Sprainaitis

ARCHEOLOGINIAI KASINĖJIMAI PRIE RUSNĖS BAŽNYČIOS

1991 m. restauruojant bažnyčią, Klaipėdos PRPI archeologai tyrinėjo bažnyčios viduje. Ankstesnius kasinėjimus prie XIX a. pr. liuteronų-evangelikų bažnyčios autorius atliko 1984 m. (žr.:ALT 1984 ir 1985 m. V. 1986

P. 97).

Iškastos dvi perkasos ir trys šurfai, kurių bendras plotas 81 m^2. Prie šiaurinės sienos buvusiose perkasose 1 ir 2 atidengti senesnės bažnyčios pamatai, kurių apatinė dalis iš akmenų, o viršutinė - iš plytų. Todėl pamatų plotis svyravo nuo 50 cm iki 1 m. Plytų dydis 320x144x85 mm. Rytinis ir vakarinis pamato galai nuardyti. Iškasus du šurfus, prie pietinės esamo pastato sienos, aptikti stambūs pavieniai akmenys buvę. tik šiauriniame ir pietrytiniame kampe. Pietvakariniame kampe iškastame šurfe senesnės bažnyčios pamatai naudoti statant esamą. Šiuose šurfuose, 0,9-1,1 m gylyje, atidengti grindų fragmentai iš stačiakampių grindų plytelių ir plytų. Plytelių dydis - 213x200x40, plytų - 310x165x70 mm. Rasta ir glazūruotų grindų plytelių fragmentų. Grindų lygyje pastebėta sudegusių lentų fragmentų bei degėsių, gausu langų stiklų šukių ir geležinių kaltinių vinių. Nemaža jų dalis apdegusi. Be to, rastas akmeninis galąstuvėlis (pav.), balto molio pypkės galvutės (pav.), geležinis antpirštis (pav.), tinklo molinio pasvaro dalis bei smulkių Prūsijos, LDK ir Lietuvos-Lenkijos XVI-XIX a. monetų.

Dviejuose šurfuose aptikti keturi suardyti ir gerai išlikę kapai. Suardyti buvo kasant duobes kitiems kapams arba pamatų duobes naujoms bažnyčioms. Aptikti du suaugusių ir du vaikų kapai. Mirusieji laidoti lentiniuose karstuose su geležinėmis rankenomis, aukštielninki, galva į vakarus, rankos sudėtos ant dubens. Vaikų kapuose rasta rūbų ir karsto papuošimų iš balto metalo siūlų (pav.) bei smeigtukų apvaliomis galvutėmis. Kapai datuojami XVII-XVIII a.

Šurfe 11, 2,3 m gylyje esančiame šlyno su degėsiais sluoksnyje, aptikta XVI a. antraja puse - XVII a. datuojamos buitinės keramikos fragmentų ir geležinis peiliukas be kriaunų (pav.).

Dėl susiklosčiusių aplinkybių archeologinius kasinėjimus bažnyčios viduje teko nutraukti, todėl buvo bandyta nustatyti

senkapio, esančio šalia bažnyčios, ribas. Iškasta perkasa ir šurfas, kurių bendras plotas 28 m^2. Aptikti du kapai. Mirusieji paguldyti aukštielninki, galva į vakarus, sudėtomis rankomis ant dubens. Vyro kape, be vinių ir geležinės sagtelės krūtinės srityje, rasta odinė saga, į kurią buvo įsiūta XIX a. 2 pfenigų moneta bei geležinės sagtelė.

Nustatant šiaurinę, senkapio ribą, šurfe 12,1,9 m gylyje, aptikta puodų ir puodyninių koklių šukių, išdegtų redukcinėje aplinkoje (pav.). Jis datuojamas XVI a. pirmąja puse.

Roma Songailaitė

BIRŽŲ PILIAVIETĖS TYRINĖJIMAI 1991M.

BKMS 1991 m. tęsė darbus Biržų pilies teritorijoje. Archeologiniai stebėjimai buvo atlikti prie šiaurės vakarinių, šiaurės rytinių ir pietvakarinių rūmų fasado pamatų (jie buvo tvirtinami) ir lietaus kanalizacijos trasoje. Kartu tyrinėta pietvakarinėje ir šiaurės vakarinėje rūmų fasado pusėje. Ištirtas apie 100m^2 plotas.

Archeologinių tyrimų metu išaiškėjo daug nežinomų faktų iš Biržų pilies laikotarpio. Atkasinėjant pamatus, 2,5m į šiaurę nuo vakarinio rūmų kampo, 0,4m gylyje rasta mūrinė siena. Jos ilgis 6m, plotis 0,5m. Siena įstriža dabartiniam rūmų šiaurės vakariniam fasadui. Jos šiaurės rytinis galas nutolęs nuo rūmų 0,7m, pietvakarinis - 2,4m. 2,5m gylyje sienos apačios nepasiekta. Pietvakarinis sienos galas sudaro kampą su kita siena, besitęsiančia šiaurės vakarų kryptimi. Ji 6,8m ilgio ir 0,4m pločio. Nuo šios sienos šiaurės vakarinio galo pietvakarių kryptimi tęsiasi 7m ilgio, 0,9-1,0 pločio trečia siena. Jos galas turėtų būti po pylimu. Ar šios trys sienos yra vieno pastato ir to paties statybos etapo, parodys ateities tyrinėjimai. Šalia sienų radinių nedaug, tačiau rasta ankstyvos keramikos, koklių